

**UCHWAŁA NR XXI/262/2020
RADY MIEJSKIEJ W ŁASKU**

z dnia 3 czerwca 2020 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Łask za rok 2019**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713) w związku z uchwałą Nr XLVI/516/2018 Rady Miejskiej w Łasku z dnia 6 czerwca 2018 r. w sprawie zatwierdzenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Łask na lata 2018-2022 uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do wiadomości sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Łask za rok 2019, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Łasku

Robert Bartosik

SPRAWOZDANIE ZA ROK 2019

Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE ŁASK NA LATA 2018-2022

I. WSTĘP

Przemoc w rodzinie to działania skierowane przeciwko osobom bliskim, które naruszają ich prawa oraz dobra osobiste, powodują cierpienie tak fizyczne jak i psychiczne oraz mają na celu utrzymanie nad nimi kontroli. Przemoc w rodzinie to zjawisko zarówno osobiste, jak i społeczne. Może jej doświadczyć każdy, bez względu na miejsce zamieszkania, wykształcenie, status materialny czy społeczny.

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy (przemoc fizyczna, psychiczna, ekonomiczna, seksualna), jednakże niezależnie od tego, każda z nich stanowi zagrożenie i jest przestępstwem z art. 207 Kodeksu Karnego. W Polsce przez wiele lat przemoc domowa nie była nazywana po imieniu. Uważano, że w sprawy rodzinne nie powinny ingerować osoby trzecie, gdyż rodzina sama powinna radzić sobie z wszelkimi trudnościami i problemami. Wzrost świadomości i wrażliwości społecznej, a także skala tego zjawiska sprawia, że ludzie dostrzegają problem przemocy domowej i próbują skutecznie jej przeciwdziałać. Ważne jest, by ofiary wiedziały gdzie i do kogo mogą zwrócić się o pomoc.

Rozwój spójnego i wielopoziomowego systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową powinien opierać się o diagnozę problemu przemocy. Diagnoza ta powinna uwzględniać skalę zjawiska, ofertę placówek i instytucji w zakresie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, postawy, kompetencje i doświadczenia w zakresie działań pomocy osobom uwikłanym w przemoc domową oraz możliwości i bariery podejmowania działań pomocowych.

Podstawę programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie działania na rzecz rodziny powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów o różnych zawodach, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji. Praca zespołowa ma kluczowe znaczenie. Zapobiega powielaniu działań przez poszczególne służby, daje możliwość uzyskania szerokiej informacji o sytuacji osoby uwikłanej w przemoc, pozwala wspólnie przedyskutować problem, wymieniać spostrzeżenia, wspólnie ustalać najlepszy plan pomocy oraz rozdzielać poszczególne zadania. Żaden pojedynczy specjalista ani instytucja nie jest w stanie zabezpieczyć wszystkich podstawowych potrzeb rodziny uwikłanej w przemoc.

1. Podstawy prawne Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Podstawowym dokumentem regulującym kwestie przemocy w rodzinie w ujęciu prawnym jest *ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218).

Dodatkowo istotne dla przeciwdziałania przemocy w rodzinie są również:

ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2019 poz. 1507)

ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 2277)

oraz przepisy wykonawcze i przepisy prawa miejscowego.

Uchwałą nr XLVI/516/2018 Rady Miejskiej w Łasku z dnia 6 czerwca 2018 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Łask na lata 2018–2022.

Głównymi celami powyższego Programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Łask, podniesienie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz zwiększenie dostępności pomocy i skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

2. Zjawisko przemocy zdiagnozowane przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasku

Przemoc domowa na terenie Gminy Łask w odniesieniu do globalnego wymiaru funkcjonowania społecznego jest istotnym problemem rodzin, w których występuje. Z obserwacji prowadzonej przez pracowników socjalnych Ośrodka wynika, że rodziny z problemem przemocy wymagają specjalistycznej pomocy, którą mogą uzyskać w ramach szerokiego wachlarza świadczonej przez Ośrodek pomocy.

Skalę zjawiska przemocy na terenie gminy Łask określają dane uzyskane od podmiotów uczestniczących w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego, współpracujących w realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Łask na lata 2018–2022 oraz dane statystyczne Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

W roku 2019 wsparciem w formie pracy socjalnej, poradnictwa indywidualnego oraz pomocą materialną objęto łącznie 44 środowiska osób doświadczających przemocy, w tym objętych wyłącznie pomocą niematerialną było 13 rodzin. Analizując problem występowania przemocy domowej, zauważono, że najczęściej występującą formą przemocy była przemoc fizyczna, oraz przemoc psychiczna. Wśród klientów pomocy społecznej przeważają kobiety, osoby uzależnione i współuzależnione, niewydolne wychowawczo, a także osoby niepełnosprawne. W 33 rodzinach z podejrzeniem występowania przemocy przebywało 42

dzieci. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasku w związku z podejrzeniem zaniedbywania dzieci w przypadku 3 rodzin wystąpił do Sądu z wnioskiem o wgląd w sytuację rodziny, jak również kierując informacje do policji o monitoring tych rodzin.

3. Analiza działań realizowanych przez podmioty w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Łask na lata 2018–2022

W roku 2019 podmioty uczestniczące w realizacji zadań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Łask na lata 2018-2022, przedstawiły informacje z następujących działań:

Placówki oświatowe

Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Łasku

W Szkole Podstawowej Nr 1 zrealizowano 11 programów profilaktycznych w formie warsztatów edukacyjnych. Odbiorcami zajęć byli uczniowie, rodzice oraz nauczyciele. Doskonalenie zawodowe nauczycieli miało na celu poszerzenie ich kompetencji w zakresie problematyki agresji i przemocy. Szkolenie składało się z 6 bloków tematycznych i wzięło w nim udział 7 nauczycieli, psycholog szkolny oraz rada pedagogiczna.

Spotkania zorganizowane z rodzicami odbyły się pod tytułem: **”Dlaczego tak trudno zrozumieć nastolatka”**. Wychowawcy klas przeprowadzili również pedagogizację rodziców, która dotyczyła praw dziecka, problematyki rodziny, problemu przemocy oraz agresji.

Uczniowie szkoły zapoznali się z prawami i obowiązkami ucznia w szkole oraz prawami dziecka w domu, zajęcia przybliżyły również uczniom pojęcia: tolerancja, szacunek i dyskryminacja. W zajęciach wzięli udział uczniowie z 9 klas. Ponadto realizowano program w postaci zajęć warsztatowych organizowanych przez specjalistów Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej kształtując wśród uczniów umiejętności radzenia sobie z trudnymi sytuacjami i problemami oraz przeciwdziałanie zjawiskom agresji i przemocy oraz zapobieganie konfliktom w klasach. Tematyka obejmowała m.in. zajęcia zatytułowane: **„Przegonić ciemne chmury”** oraz **„Konflikty są częścią naszego życia...”**. W zajęciach wzięli udział uczniowie z 2 klas.

W Szkole Podstawowej Nr 1 realizowano również program profilaktyczny organizowany przez pedagoga oraz psychologa podczas którego poruszana była tematyka agresji i przemocy. W zajęciach pod nazwą: **”Złość, agresja i przemoc, jak sobie radzić z negatywnymi emocjami”**, **„Złość, agresja, przemoc – po czym je odróżnić? Jak zapobiegać agresji i przemocy w szkole?”**, **„Jak radzić sobie w sytuacjach, gdy ktoś zachowuje się agresywnie?”**, **„Jak zachowywać się w sytuacji przemocy rówieśniczej?”**, **„Przyczyny i skutki agresji”**. W warsztatach uczestniczyli uczniowie z 7 klas. W zajęciach związanych z definicją konfliktu, radzenia sobie z nim oraz sposoby jego rozwiązywania wzięli udział uczniowie z 6 klas.

Uczniowie brali udział w zajęciach warsztatowych z zakresu profilaktyki uzależnień. Dzieci nabywały wiedzę, która pozwoliła im na radzenie sobie z zagrożeniami tj. uzależnienia oraz niosące za sobą skutki – agresja i przemoc. Program profilaktyczny obejmował zajęcia: **„Cukierki”** dla klas II i III oraz **„Debata”** dla uczniów klas VII. Ponadto uczniowie klas VII

i VII wzięli udział w programie profilaktycznym **„Dopalaczom mówimy stop – wybieramy zdrowie”**, **„Co powinniśmy wiedzieć o dopalaczach”**, **„Zanim sięgniesz po używki”**, **„Nałogi – silna wola czy zdrowie”**, **„Tylko słabi gracze biorą dopalacze”**. Uczniowie najstarszych roczników wzięli również udział w pogadance nt. **„Dopalaczom i narkotykom mówimy stop”** oraz **„Jakie zagrożenia czekają na młodego człowieka we współczesnym świecie”**? Wśród uczniów klas IV-VII przeprowadzono diagnozę w zakresie potrzeb uczniów, ich bezpieczeństwa w szkole oraz wzajemnych relacji w klasach. Z młodszymi klasami I-III przeprowadzono zajęcia: **„Ruchoma tarcza”** w celu uzyskania podobnej diagnozy.

W szkole systematycznie były podejmowane działania zapobiegające zjawiskom agresji i przemocy. Program zatytułowany był: **„Zero tolerancji dla przemocy w szkole”**. Dzięki zajęciom uczniowie wszystkich klas otrzymali wiedzę na temat tego jak reagować na przejawy agresji fizycznej i psychicznej. Program obejmował również wzmożone dyżury nauczycielskie, apele porządkowe, spotkania z rodzicami skonfliktowanych uczniów, działania interwencyjne oraz pogadanki z uczniami. Ponadto psycholog oraz specjalista z zakresu socjoterapii przeprowadzili w szkole zajęcia z uczniami wykazującymi problemy wychowawcze oraz zaburzenia opozycyjno – buntownicze oraz uczniami wykazującymi cechy nadpobudliwości psychoruchowej. W zajęciach wzięło udział 4 uczniów. A 3 uczniów posiadających orzeczenia z tytułu na stwierdzonego zespołu Aspergera wzięło udział w treningu umiejętności społecznych. Z uwagi na posiadane orzeczenie o zagrożeniu niedostosowaniem społecznym u 5 uczniów odbyły się zajęcia o charakterze socjoterapeutycznym indywidualne oraz grupowe.

W szkole w 2019 roku prowadzone były również systematycznie spotkania zespołu nauczycieli wraz z wybranymi uczniami mające na celu omawianie zjawiska bullyingu, agresji i przemocy. Poszukiwane były drogi rozwiązywania nieporozumień i sporów. Organizowane były spotkania z udziałem przedstawicieli policji z uczniami u których powtarzają się sytuacje agresji rówieśniczej, mobbing, kradzieże i wyłudzenia pieniędzy.

Przez cały rok 2019 rok prowadzone były działania interwencyjne i mediacyjne.

Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Jana Paderewskiego w Łasku

W ZSO zrealizowano 15 programów profilaktycznych z zakresu podniesienia świadomości społecznej na temat zjawiska agresji, przemocy oraz używek i uzależnień z tym związanych. Uczniowie wraz z rodzicami wzięli udział w zajęciach prowadzonych przez specjalistów poradni Psychologiczno – Pedagogicznej. Blok tematyczny obejmował : **„Techniki radzenia sobie ze stresem”**, **„O rozsądnym stawianiu granic”**, **„ Jak sobie radzić z agresją innych”**, **„Konflikty są częścią naszego życia, ale jak sobie z nimi radzić?”**, **„Czy tylko Państwa mają granice”**. Ponadto zrealizowano program profilaktyczny z cyklu: **„ Nie hejtuję – reaguję”**, **„Bezpieczeństwo w internecie”**, **„Cyberprzemoc”**, **„O tolerancji – zero dla dyskryminacji”**, **„Trening Zastępowania Agresji”** i **„Trening Umiejętności Społecznych”**. Uczniowie ZSO brali również udział w zajęciach: **„Światowego dnia Tolerancji”**, **„Światowego Dnia Ochrony Praw Dziecka”** i **„Światowego dnia bez przemocy”**. Na godzinie wychowawczej odbyły się zajęcia na temat: **„Palenie zabija...”**. Pogadanka obejmowała również zagadnienia dotyczące szkodliwego wpływu dymu tytoniowego, picia alkoholu, zażywania dopalaczy oraz jakie zachowania wiążą się z uzależnieniem. Ponadto pedagog wziął udział w szkoleniu na temat:

„**Szkoła jako środowisko profilaktyczne**” oraz wspólnie z psychologiem uczestniczyli w spotkaniu : **”Szkolna interwencja profilaktyczna”**. Na godzinach wychowawczych odbywały się spotkania z przedstawicielem policji. Ponadto przez cały rok funkcjonował „Pokój Pedagoga” w którym omawiane były na bieżąco problemy uczniów oraz odbywały się spotkania z rodzicami.

Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Okupie

W Szkole Podstawowej przeprowadzono 32 lekcje opiekuńczo – wychowawcze związane tematycznie z przemocą w rodzinie, kształtowaniu właściwych postaw tolerancji i szacunku. Kształtowanie umiejętności zapobiegania eskalacji agresji i sytuacji konfliktowych. Reagowanie na agresję ze strony dorosłych. Zajęcia odbyły się we wszystkich klasach.

Ponadto uczniowie wszystkich klas wzięli udział w zajęciach odnośnie form przemocy, radzeniu sobie w sytuacji zaistnienia przemocy, możliwych skutkach i konsekwencjach przemocy oraz możliwych formach pomocy. U uczniów kształtowano postawy prospołeczne, zwracano uwagę na wzajemny szacunek i tolerancję. Przeprowadzono indywidualne rozmowy wspierające z 39 uczniami, którzy doświadczyli agresji lub przemocy. Rozmowy dyscyplinujące przeprowadzono również z uczniami którzy stosowali przemoc wobec innych. Uczniowie wszystkich klas uczestniczyli w apelu z okazji „**Dnia bez przemocy**”, zorganizowano także konkurs prac plastycznych - „**Stop przemocy**”.

Przez cały rok odbywały się porady i konsultacje uczniów, nauczycieli i rodziców z pedagogiem szkolnym. Odbyło się 12 rozmów indywidualnych z rodzicami nt. przemocy. Dostarczono wiedzy na temat zjawiska przemocy, jego wpływu na zachowanie dzieci i młodzieży. Rodzicom i uczniom przekazano informację odnośnie instytucji które zajmują się pomocą w sytuacji zaistnienia przemocy.

Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Wiewiórczynie

W szkole zrealizowano warsztaty nt. „Rodzina przeciwko przestępczości” dla 47 uczniów. Ponadto podjęto działania w formie rozmów z pedagogiem szkolnym nt. problemów szkolnych, przeprowadzono anonimowe ankiety dotyczące problemów rodzinnych. W szkole funkcjonowała również „Anonimowa skrzynka na sygnały”. W sytuacjach wyjątkowych dokonano obserwacji ucznia przez pracowników szkoły oraz przeprowadzono wywiad z dzieckiem nt. Sytuacji rodzinnej. Kierowane były również pisma do MGOPS z prośbą o wgląd w sytuację rodzinną dziecka. Szkoła posiada stały kontakt z rodzicami uczniów.

Komenda Powiatowa Policji w Łasku.

W 2019 roku w związku z znęcaniem się nad osobą najbliższą wszczęto 14 postępowań przygotowawczych a przestępstw stwierdzono 8.

Sąd Rejonowy w Łasku

W 2019 r na podstawie art. 207 §1 k.k. do kuratorskiej służby sądowej wpłynęły 4 wyroki skazujące oraz wydano 10 orzeczeń skazujących.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Z oferty Ośrodka Interwencji Kryzysowej w 2019 roku skorzystały 22 osoby, udzielono łącznie 90 porad, w tym 62 porady psychologiczne, 8 porad prawnych i 20 porad socjalnych. Wielokrotnie udzielane były porady łączone, ponieważ klienci ośrodka wymagali obu oferowanych form pomocy jak również pracy socjalnej. Sprawy, z jakimi zgłaszali się klienci do ośrodka dotyczyły: kryzysu rodziny w związku z przemocą w rodzinie, kryzysu związanego z nadużywaniem alkoholu przez klienta lub jego rodzinę, kryzysu osobistego związanego z podejmowaniem decyzji życiowej. Ponadto zgłaszały się osoby które utraciły pracę bądź przeżywają żałobę związany z utratą bliskiej osoby. Wsparcia wymagały również osoby, które znalazły się w kryzysie w związku z sytuacją zdrowotną, materialną lub problemami wychowawczymi dzieci.

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna

Poradnia działaniami na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w roku 2019 w gminie Łask objęła uczniów z 6 szkół podstawowych oraz SOSW. Przeprowadzono zajęcia warsztatowe na temat: **„Przerwać złą sieć – o przeciwdziałaniu cyberprzemocy”** - os. 185, **„Zanim sięgniesz po używki”**- os. 70, **„Konflikty są częścią naszego życia, trudno bez nich żyć”**- os. 164, **„Jak radzić sobie z agresją innych i własną złością”**- os. 49, **„Bądź kumplem nie dokuczaj”**- os. 93, **„Przegonić ciemne chmury – jak poradzić sobie z trudnymi emocjami?”**- os. 74, **„Czy tylko państwa mają granice? - jak szanować granice innych osób”**- os. 65, **„Ja ma prawo, Ty masz prawo o poszanowaniu praw innych”**- os. 26, **„Dlaczego czasem w drużynie lepiej”**- os. 24, **„Świąteczna kartka – o życzliwości wobec innych”**- os. 22, **„Uczenie pozytywnego mówienie o kolegach i koleżankach”**- os. 32, **„Jak myśleć i mówić pozytywnie o sobie i innych”**- os. 24, **„Wylogowani – zajęcia przeciwdziałające uzależnieniom od multimediiów”** - os. 85.

Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna prowadziła także zajęcia dla rodziców uczniów z 5 szkół podstawowych, 1 szkoły ponadgimnazjalnej, 2 gimnazjów oraz 1 przedszkola. Przeprowadzone zajęcia były na temat: **„Konflikt w rodzinie – jak pomóc dziecku?”**- os. 45, **„O rozsądnym stawianiu granic”**- os. 112, **„O przeciwdziałaniu cyberprzemocy – przerwać złą sieć”** - os. 85, **„Źródło i przyczyny zachowań agresywnych”**- os. 85, **„O zagrożeniu cyberprzemocą”**- os. 32.

Warsztaty były również prowadzone dla nauczycieli z 1 szkoły podstawowej, jednego gimnazjum oraz jednego przedszkola. Blok tematyczny obejmował: **„Zaburzenia w komunikacji u dzieci z problemami neurologicznymi”**- os. 7, **„Techniki poznawczo-behawioralne w pracy z dzieckiem”**- os. 8, **„Praca z uczniem z nadpobudliwością psychoruchową”** - os. 9, **„Procedury reagowania na zjawisko cyberprzemocy w szkole”**- os. 7.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasku :

Celem działania pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych. Bezpośrednią pomocą potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni. Szczegółowo kompetencje z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla Ośrodka Pomocy Społecznej regulują poszczególne zapisy ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (t.j. Dz. U z 2019 roku poz. 1507), ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku (t.j. Dz. U z 2020. poz. 218) oraz inne przepisy prawne. W roku 2019 zadania statutowe Ośrodka w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane były przez **14 pracowników socjalnych i 1 asystenta rodziny**, którzy na podstawie:

zgodnie z art. 45. ust 1 ustawy o pomocy społecznej w ramach realizacji programu na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym, pracownicy socjalni w oparciu o kontrakt socjalny, świadczyli pracę socjalną w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej;

zgodnie z art. 46 ust 1, 2 i 3 ustawy o pomocy społecznej, osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód pracownicy Ośrodka udzielali poradnictwa specjalistycznego, w szczególności prawnego, psychologicznego i rodzinnego. Poradnictwo prawne realizowane było przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, a nawet ochrony praw lokatorów. Poradnictwo psychologiczne realizowane było przez procesy diagnozowania, profilaktyki i wsparcia.

zgodnie art. 47 ust 1, 2 ustawy o pomocy społecznej – w roku 2019 udzielono **121 porad związanych z interwencją kryzysową** i przeprowadzono **65 interwencji kryzysowych** mających na celu przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych;

zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Miejsko-Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasku zapewniał obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego . W 2019 roku na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Łasku oraz na tablicy informacyjnej były zamieszczane bieżące informacje dotyczące oferty stowarzyszeń zajmujących się tematyką przemocy w rodzinie.

zgodnie art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w przypadku podejrzenia o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy wobec członków rodziny o zaistniałej sytuacji powiadamiana jest Policja lub Prokuratura. **Wspólnie z policjantami z Zespołu Dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji w Łasku pracownicy socjalni monitorowali sytuację w 33 rodzinach, w których występuje przemoc;**

Jednostką specjalistycznego wsparcia **funkcjonującą na terenie Łasku jest Punkt Konsultacyjny**, w którym specjaliści z zakresu psychologii, pedagogiki i terapii uzależnień nieodpłatnie udzielają wsparcia i fachowej pomocy wszystkim osobom potrzebującym. Dodatkowe wsparcie stanowi również poradnictwo prawne.

Specjaliści zatrudnieni w **Punkcie Konsultacyjnym w 2019 roku udzielili wsparcia 128 osobom i rodzinom, podczas 362 spotkań konsultacyjnych. Z kilkakrotnych porad i sesji terapeutycznych skorzystało 91 osób i rodzin. Z powodu uzależnień korzystało ze wsparcia specjalistów 39 osób, natomiast 13 osób było objętych poradnictwem i konsultacjami z zakresu przemocy domowej. Z nieodpłatnej pomocy prawnej skorzystało ogółem 376 osób.** Zatrudniony pedagog – specjalista w zakresie terapii uzależnienia od alkoholu prowadził indywidualne konsultacje dla osób uzależnionych od alkoholu, jak również grupę wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu w **Stowarzyszeniu Abstynentów Klubu „Merkury” w Łasku.**

W ramach Punktu od marca do listopada 2019 r. prowadzone były programy edukacyjno – terapeutyczne w formie **2 grup wsparcia: dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz dla osób doświadczających przemocy domowej. W obu grupach uczestniczyło łącznie 18 osób.** Programy realizowane były od marca do listopada 2019 r. Osoby zgłaszały się do programu dobrowolnie, często były kierowane przez pracowników MGOPS w Łasku. Realizacja programu odbywała się w systemie półotwartym – w trakcie trwania cyklu za zgodą wszystkich uczestników dołączały dodatkowe osoby. Osoby dołączające się w trakcie trwania programu uzupełniały wiedzę którą zdobyli pozostali uczestnicy.

Podstawowym celem działań grupy edukacyjno – terapeutycznej **dla osób doświadczających przemocy domowej** było odbudowanie poczucia własnej wartości i nabycie umiejętności potrzebnych w procesie zmiany. Przepracowano łącznie 60 godzin podzielonych na bloki tematyczne obejmujące spotkania 3 godzinne.

Intencją w założeniach programu było zdjęcie odpowiedzialności z osoby krzywdzonej za przemoc wobec niej stosowaną. Osoba stosująca przemoc ponosi wyłączną odpowiedzialność za swoje zachowanie. Jeśli jest niezadowolona z różnych sytuacji życiowych ma wiele możliwości zachowań w celu dokonania zmiany. Jeśli wybiera zachowania przemocowe ponosi za to odpowiedzialność. Istotą w zmianie myślenia o przemocy jest zrozumienie czym są emocje a czym zachowania. Nawet jeśli przeżywamy bardzo trudne emocje (naprawdę jest nam źle) nie mamy prawa krzywdzić drugiej osoby.

Podstawowy cel działań grupy był ukierunkowany na rozpoznanie i zmianę zachowań i postaw osób doświadczających przemoc w rodzinie. Realizacja tego celu osiągnana była poprzez spotkania grupowe mające na celu psychoedukację i wzajemne wsparcie co zwiększało świadomość i korygowało zachowania i postawy uczestników grupy. Uzupełnieniem spotkań grupowych były konsultacje indywidualne i udzielanie indywidualnej pomocy psychologicznej. Spotkania indywidualne przewidziane były zwłaszcza dla osób zaczynających swój udział w projekcie oraz dla tych, które odczuwały przejściowe kryzysy i potrzebowały indywidualnego wsparcia.

W grupie edukacyjno – terapeutycznej **dla osób stosujących przemoc domową** udział wzięło ogółem 7 osób, przepracowano 30 godzin podzielonych również na bloki tematyczne obejmujące spotkania 3 godzinne. Frekwencja na zajęciach była niesystematyczna.

Podstawowym celem działań programowych było powstrzymanie sprawców i zakończenie przemocy w rodzinie.

Cel podstawowy ukierunkowany był na rozpoznanie i zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie. Program realizowany był poprzez spotkania grupowe mające na celu psychoedukację i ćwiczenie zachowań prospołecznych. Zwiększyło to

samoświadomość i skorygowało zachowania i postawy uczestników grupy. Uzupełnieniem spotkań grupowych były konsultacje indywidualne i udzielanie indywidualnej pomocy psychologicznej. Ze spotkań indywidualnych korzystały zwłaszcza te osoby które zaczynały swój udział w projekcie oraz te, które doświadczały kryzysów i potrzebowały indywidualnego wsparcia.

Realizatorem programu grupy edukacyjno- terapeutycznej dla osób doświadczających przemoc w rodzinie oraz dla osób stosujących przemoc domową był Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasku

3. Działania Zespołu Interdyscyplinarnego i procedura Niebieskiej Karty

W 2019 roku odbyły się 4 posiedzenia **Zespołu Interdyscyplinarnego** w następujących terminach: 27 marca, 13 czerwca, 18 września i 16 grudnia.

W tym czasie rozpatrzono 14 procedur Niebieskich Kart, które zostały rozpoczęte w 2018 roku, powołane grupy robocze spotkały się w roku ubiegłym 9 razy, zakończono wszystkie procedury.

Do końca grudnia 2019 r do Zespołu wpłynęło **31 formularzy Niebieskich Karty A**. We wszystkich przypadkach karty zostały sporządzone przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Łasku, powołano 27 grup roboczych ponieważ w trzech 3 przypadkach Niebieskie Karty zostały ponownie zostały założone przez Policję. W jednym przypadku Zespół zdecydował o braku zasadności wszczynania postępowania. Członkami Grup Roboczych w każdym przypadku byli pracownicy socjalni z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łasku i policjanci z Zespołu Dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji w Łasku. Ponadto w 14 sprawach powołano na członka grupy, przedstawiciela z Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Łasku w 8 sprawach przedstawiciela oświaty, a w 2 sprawach przedstawiciela organizacji pozarządowej, który jest członkiem Zespołu a także pełni funkcje pedagoga w szkole.

Powołane Grupy Robocze w 2019 roku na swoich posiedzeniach spotkały się 40 razy. W 16 przypadkach sporządzono Niebieska Kartę C, a w 11 procedurach formularz Niebieskiej Karty D, w 2 przypadkach pracownicy socjalni ośrodka zawarli kontrakty socjalne. W 4 sprawach Grupa Robocza wystosowała pismo do Gminnej Komisji rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łasku o objęcie leczeniem odwykowym osoby co do których istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.

W 5 przypadkach rodziny zdecydowały się na prywatną terapię rodzinną lub indywidualną. Wśród wpływających do Zespołu Niebieskich Kart w 19 przypadkach sprawca był nietrzeźwy, w 2 również nietrzeźwa była osoba dotknięta przemocą. Wobec osób podejrzanych i stosowanie przemocy w 13 przypadkach zastosowano środki przymusu bezpośredniego a w 14 przypadkach umieszczono w policyjnym pomieszczeniu dla osób zatrzymanych. Na koniec 2019 roku zostało do rozpatrzenia 7 procedur Niebieskiej Karty

4. Ewaluacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowanego w roku 2019

Głównym celem strategicznym Programu Przeciwdziałania Przemocy jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy i skuteczne rozwiązywanie problemów z nim związanych na terenie Gminy Łask.

Poniżej przedstawiono opis realizacji działań dla osiągnięcia celów operacyjnych określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Łask na lata 2018 – 2022.

Realizacja celu - Zmiana postaw, przekonań i zachowań mieszkańców Gminy Łask wobec zjawiska przemocy

W ramach działań mających na celu diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Łask Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zebrał dane z instytucji odnośnie zjawisk przemocy na terenie miasta.

Realizacja celu - Działania edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży mające na celu propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy

Podnosząc świadomość społeczną na temat zjawiska przemocy w rodzinie przeprowadzono w szkołach programy profilaktyczne dla uczniów i nauczycieli, których celem było przede wszystkim wyczerpanie uczniów na zjawiska przemocy zarówno w rodzinie, jak i przemocy rówieśniczej. Warsztaty te miały na celu wypracowanie pozytywnych postaw w rodzinach i wzbudzenie wśród nauczycieli większej wrażliwości na przemoc.

Realizacja celu - Działania edukacyjne skierowane do osób dorosłych służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

W kwestii zapewnienia pomocy rodzinom, w których występuje przemoc zgłoszenia dotyczące przemocy w rodzinie przyjmuje Zespół Interdyscyplinarny we współpracy z Policją i Punktem Konsultacyjnym, w którym dyżurują specjaliści: psycholog, terapeuta, terapeuci uzależnień, prawnik. W ramach pomocy funkcjonuje grupa wsparcia dla osób współzależniowanych, grupa wsparcia dalszego zdrowienia dla osób uzależnionych oraz realizowany był program edukacyjno-terapeutyczny dla osób doświadczających przemocy domowej i osób stosujących przemoc w rodzinie.

Pracownicy socjalni w ramach grup roboczych przy procedurach „Niebieskiej Karty” prowadzą szeroko zakrojoną pracę socjalną na rzecz pomocy zarówno ofiarom przemocy, jak i w stosunku do osób, co do których istnieje podejrzenie stosowania przemocy. Pracownicy socjalni Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łasku wraz z dzielnicowymi Komendy Powiatowej Policji w Łasku regularnie monitorują środowiska, w których występuje przemoc.

Realizacja celu - Interdyscyplinarna współpraca służb i instytucji w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym działań interwencyjnych – procedura „Niebieskie Karty”

Współpracując ze sobą instytucje znajdujące się na terenie Gminy Łask wymieniają ze sobą doświadczenia i dobre praktyki mające na celu przeciwdziałanie i ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie. Przedstawiciele tych instytucji biorą udział w pracach grup roboczych i starają się wypracować jednolite standardy zasad współpracy w zakresie lokalnych służb

i instytucji na rzecz spójnych i skutecznych działań. W zakresie realizacji Gminnego Programu kontynuowano także współpracę z organizacją pozarządową.

Pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zgłaszali do komisji osoby, co do których istnieją podejrzenia stosowania przemocy, wnioski o objęcie leczeniem odwykowym, czego następstwem w niektórych przypadkach było złożenie do sądu wniosku o przymusowe leczenie. Wsparcie indywidualne sprawcom przemocy było udzielane zarówno przez pracowników socjalnych, jak i dzielnicowych a także psychologów i terapeutów.

5. Podsumowanie

Realizacja zadań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Łask w roku 2019 przyczyniła się w szczególności do zwiększenia dostępności pomocy dla osób dotkniętych przemocą oraz podniesienia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Poszczególne działania były dostosowane do zmieniających się potrzeb i zagrożeń. Uwzględniały w szczególności zapobieganie zjawisku przemocy poprzez systematyczną realizację różnych form oddziaływań skierowanych do społeczności lokalnej.